METSÄTALOUS

Metsäteollisuus haluaa nostaa tukin latvaläpimitan minimirajaa

Vähimmäisraja nousisi 15 senttimetristä 18 senttimetriin. Mittaus tehtäisiin kuoren alta.

Metsäteollisuus haluaa kiristää tukin mittavaatimuksia ja mittaustapaa. Metsäteollisuus ry:n metsäjohtaja **Tomi Salo** esittää maanantain Kaleva-lehteen laatimassaan artikkelissa, että havusahatukkien minimilatvaläpimitta nostettaisiin nykyisestä 15 senttimetristä 18 senttimetriin.

Sahatukkien nykyisessä mittaustavassa Salo näkee ”räikeän epäkohdan”, joka tulee korjata. Mallia pitäisi ottaa Ruotsista, missä tukit mitataan kuoren alta. Suomessa mittaus tehdään kuoren päältä. Kuoren osuus on havutukeissa 13–14 prosenttia tilavuudesta.

Salo perustelee vaatimusten kiristämistä sahatavaratuotannon käyttösuhteen parantamisella ja investointien painottumisella kuitupuuhun.

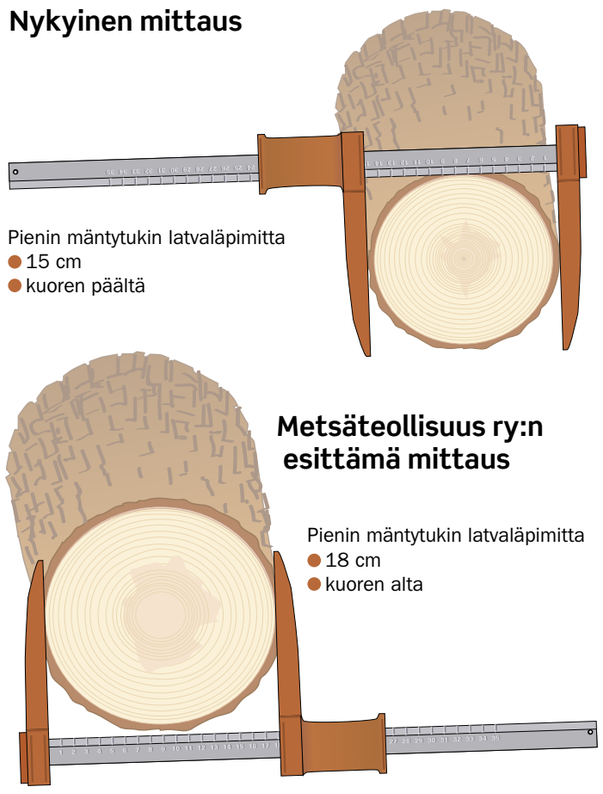

Esimerkki latvaläpimitan noston ja kuoren vaikutuksesta mäntyleimikon myyntiarvoon

- **leimikon koko: 1 000 m³**
- **keskikantohinta pystykaupoissa, vko 50/2015**
  mäntytukki: kuorellinen 53,67 e/m³, kuoreton 47,08 e/m³
  mäntykuitupuu: kuorellinen 15,01 e/m³, kuoreton 13,05 e/m³

Latvaläpimitan noston vaikutus

Oletus: tukkisaanto pienenee 2,8 %/latvaläpimittasenttimetri

- **kuorellinen minimilatvaläpimitta 15 cm**
  tukkisaanto: 76,4 %
  kuitupuusaanto: 23,6 %
  } myyntitulot yhteensä **44 546 euroa**
- **kuorellinen minimilatvaläpimitta 18 cm**
  tukkisaanto: 68,0 %
  kuitupuusaanto: 32,0 %
  } myyntitulot yhteensä **41 299 euroa**
- **erotus nykytilanteeseen verrattuna** **–3 247 euroa**

Kuoren vaikutus

Oletus kuoren osuudesta: tukki 14 %, kuitupuu 15 %

- **kuoreton minimilatvaläpimitta 15 cm**
  tukkisaanto: 76,4 %
  kuitupuusaanto: 23,6 %
  } myyntitulot yhteensä **39 049 euroa**
- **erotus nykytilanteeseen verrattuna** **–5 498 euroa**

Latvaläpimitan noston ja kuoren vaikutus

- **kuoreton minimilatvaläpimitta 18 cm**
  tukkisaanto: 68,0 %
  kuitupuusaanto: 32,0 %
  } myyntitulot yhteensä **36 190 euroa**
- **erotus nykytilanteeseen verrattuna** **–8 356 euroa**

Lähde: Piira, T., Kilpeläinen, H., Malinen, J., Wall, T. & Verkasalo, E. 2007. Leimikon puutavaralajikertymän ja myyntiarvon vaihtelu erilaisilla katkontaohjeilla. metsätieteen aikakauskirja 1/2007: 19–37.

Hinnoittelustrategia takana

MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola** hämmästelee Metsäteollisuus ry:n yhtäkkistä esiintymistä sahojen pelastajana.

Nopeimmin Salon edustamat suuret metsäyhtiöt voisivat Tiirolan mukaan vaikuttaa sahojen kannattavuuteen maksamalla sahojen puunhankinnassa mukana tulevalle kuitupuulle ja sahauksessa syntyvälle hakkeelle niiden käyttöarvon mukaisen hinnan.

Tiirola viittaa tänä syksynä Helsingin käräjäoikeudessa kartellioikeudenkäynnissä kuultuihin todistajalausuntoihin, joiden mukaan metsäyhtiöt olivat valmiit nostamaan tukin hintaa pitääkseen kuitupuun hinnan alhaalla.

Todistajat ovat kertoneet metsäyhtiöiden hinnoittelustrategiasta oikeudenkäynnissä, jossa Metsähallitus vaatii Metsä Groupilta, Stora Ensolta ja UPM:ltä 160 miljoonan euron vahingonkorvausta yhtiöiden muodostaman kartellin aiheuttamasta puukauppatulojen menetyksestä vuosina 1997–2004.

Tiirola: Eikö kartellikäräjistä opittu?

Tiirola ihmettelee myös metsäteollisuuden etujärjestön halua puuttua puumarkkinoiden toimintaan.

”Eikö kartellikäräjistä ole otettu mitään oppia, kun firmat laittavat renkinsä ohjailemaan markkinoita ja puunhinnan muodostusta lehtikirjoituksella Pohjois-Suomen valtalehdessä”, Tiirola kysyy.

Hän arvelee, että kilpailuviranomaiset seuraavat tilannetta mielenkiinnolla.

”On kyllä ihme, jos Siltasaarenkadulla ei näihin mitenkään reagoida”, hän viittaa Helsingin Hakaniemessä Siltasaarenkadulla sijaitsevaan Kilpailu- ja kuluttajavirastoon.

Metsähallitus pitää tuhlauksena

Tukkien minimilatvaläpimitan kiristyksestä on kuultu ostajien esityksiä viime aikoina eri puolilla Suomea.

Metsähallituksen metsätalouden johtaja **Jussi Kumpula** sanoo, että myös Metsähallitus on neuvotteluissaan törmännyt kyseiseen vaatimukseen.

Metsähallitus neuvottelee puukaupan laadusta ja hinnasta jokaisen asiakkaansa kanssa erikseen kahdenkeskisissä neuvotteluissa.

Minimilatvaläpimitan nostolle 15 senttimetristä 18 senttimetriin Kumpula ei näe tarvetta.

”Jos puu menisi 18 senttimetriin asti kuiduttavaan teollisuuteen, se olisi kyllä hyvän raaka-aineen tuhlausta”, hän sanoo.

Metsäteollisuuden perusteluja Kumpula pitää hätävarjelun liioitteluna, sillä harvennuspuuta riittää varmasti.

Tukin mittaus kuoren päältä on hänen mielestään hyvä suomalainen mittaustapa.

”Puussa on kuori, eikä kuoretonta puuta täällä kasva. Kuoren osuus tiedetään hyvin ja se on ollut kautta aikain mukana hinnoittelussa.”

Puukauppatiliin liki viidenneksen lovi

Salon esittämien kiristysten vaikutus olisi metsänomistajan puukauppatiliin melkoinen.

Tuhannen kuutiometrin mäntyleimikossa latvaläpimitan minimirajan nosto 15 senttimetristä 18 senttimetriin leikkaisi puukauppatuloa noin 44 500 eurosta 41 300 euroon, laskee MTK:n tutkimuspäällikkö **Erno Järvinen**.

Jos tukit mitattaisiin sen lisäksi vielä kuoren alta, tulojen menetys olisi yli 8 300 euroa eli lähes viidennes nykyisestä.

JUHA KAIHLANEN

> Sahatukkien nykyisessä mittaustavassa Metsäteollisuus ry:n metsäjohtaja Tomi Salo näkee ”räikeän epäkohdan”, joka tulee korjata.

> Firmat laittavat renkinsä ohjailemaan markkinoita ja puunhinnan muodostusta lehtikirjoituksella Pohjois-Suomen valtalehdessä.
>
> MIKKO TIIROLA

Metsänomistajat pysyvät PEFC:ssä

Metsänhoitoyhdistykset ja niiden jäsenistöstä koostuvat metsänomistajat pysyvät PEFC-ryhmäsertifioinnissa. PEFC:n vaatimukset uudistuivat syksyllä. Ryhmäsertifiointi toteutetaan Suomessa viidellä alueella.

”Metsänhoitoyhdistyksen jäsenet ovat mukana ryhmäsertifioinnissa oman yhdistyksensä kautta. Esimerkiksi Itäisen PEFC-ryhmäsertifiointialueen kaikki yhdistykset ilmoittautuivat mukaan sertifiointiin”, mainitsee MTK:n kenttäpäällikkö **Jukka Hujala**.

Metsänhoitoyhdistysten jäsenyyden kautta ryhmäsertifioinnissa on mukana lähes neljä viidestä yksityismetsänomistajasta.

Metsänomistajalle sertifiointi on vapaaehtoista ja hänen on mahdollista jättäytyä ulkopuolelle. Tällöin metsistä tulevaa puuta ei voi myydä sertifioituna.

Metsäsertifiointiin odotetaan seuraavaksi ilmoittautumisia muilta metsätalouden toimijoilta ja järjestöiltä. Vuoden alussa ilmoittautuminen avautuu yksittäisille metsänomistajille ja urakoitsijoille.

Ensi vuonna alkavalla kaudella PEFC-metsäsertifiointi perustuu Suomessa 32 kriteeriin.

Kokonaan uusia seurattavia asioita ovat roskaamiseen ja metsänhoidon laadunvarmistukseen liittyvät vaatimukset.

Metsänomistajille taloudellisesti merkittävimpiä kohteita ovat vesistöjen suojakaistat ja säästöpuut.

Suojakaistan minimiraja on edelleen viisi metriä, ja hakkuun yhteydessä säästettävien puiden minimimäärä nousee kymmeneen kappaleeseen hehtaaria kohti.

Ryhmäsertifikaatteja hallinnoi Kestävän Metsätalouden Yhdistys, joka on metsäteollisuuden ja metsänomistajajärjestön perustama yhdistys.

JARMO PALOKALLIO

Savon Sellun omistaja torjui ostotarjouksen

Savon Sellun omistajalle Powerflutelle ei kelvannut amerikkalaisen sijoitusyhtiön Madison Dearborn Partnersin tekemä ostotarjous, joka julkistettiin 10. joulukuuta.

Powerflute kertoo verkkosivuillaan lopettaneensa keskustelut amerikkalaisyhtiön kanssa.

Powerfluten hallitus teki ratkaisun yhtiön johdon selvitysten perusteella.

Neuvotteluja käytiin myös Powerfluten pääomistajien kanssa.

Pääomistajia Powerflutessa ovat irlantilainen sijoittaja **Dermot F. Smurfit** ja Bacchantes-yhtiö.

Smurfit on Powerfluten hallituksen puheenjohtaja.

Powerfluten liikevaihto oli viime vuonna 150 miljoonaa euroa ja liiketulos 14,9 miljoonaa euroa. Siten yhtiö on hyvin kannattava.

Pakkauksiin käytettävää aallotuskartonkia Kuopiossa valmistavan Savon Sellun lisäksi Powerflute omistaa hylsyjä ja hylsykartonkeja valmistavan Corenson, jonka Powerflute osti viime vuonna Stora Ensolta.

Powerfluten ja Vapon yhteinen puunhankintayhtiö on Harvestia.

Madison Dearborn Partners tarjosi 0,79 puntaa jokaisesta pääomistajien osakkeesta sekä 0,06 puntaa ehdollisena kauppahintana, joka riippui Powerfluten tulevasta tuloskehityksestä. Lisäksi amerikkalaisyhtiö tarjosi 0,90 puntaa jokaisesta Powerfluten osakkeesta, jota pääomistajat eivät omista.

Yhtiöllä on yhteensä 290 miljoonaa osaketta.

JUHA KAIHLANEN

Kuusenostajat tulevat torimyyjille tutuiksi

OULU (MT)

Oulun kauppatorilla kuusikauppiaat tuntevat hyvin asiakkaansa.

”Vakioasiakkaat käyvät ja ostavat vuodesta toiseen samanlaisen kuusen”, kuusikauppias **Matti Ylilehto** kuvailee.

Hän myy kempeleläisen **Martti Luikun** viljelemiä kuusia.

Ylilehdon mukaan viime päivinä kauppa on käynyt hyvin. Viikonloppuna oli vilkkainta.

Myös ylikiiminkiläisiä kuusia myyvä **Jarmo Tikkanen** sanoo, että kauppa on käynyt odotettuun tahtiin.

”Tuuhea, kapea, 240 senttiä pitkä kuusi on kysytyin”, hän kertoo.

Tikkasen mukaan hieman paremminkin ovat takavuosina kuuset menneet kaupaksi. Isot kauppaketjut tuovat kuusia ulkomailta, mikä hieman verottaa myyntiä.

Tikkanenkin osaa jo odottaa tuttuja asiakkaita.

Ensimmäinen torikuusi

Elämänsä ensimmäisiä kuusikauppoja tekivät tiistaina **Kaarina** ja **Juhani Väänänen.**

”Omasta metsästä ollaan aina haettu”, Kaarina Väänänen kertoo.

Pariskunta on jo hakenut muutaman kuusen lapsilleen omasta metsästä Kiimingistä, mutta oman he päättivät hakea torilta, sillä kuusimetsä on vaikean taipaleen takana.

Sopivan pieni ja kapea löytyi Tikkaselta sopuhintaan.

Halvimmat kuuset Oulun torilla saa 20 eurolla.

Tikkasen mukaan keskihinta on noin 50 euroa. Kalliimpia löytyy aina sataan euroon saakka, mutta torilla saa ja pitääkin tinkiä.

Helsingissä kalleimmat

Yle vertaili joulukuusten hintoja eri puolilla Suomea.

Kalleimmat löytyivät odotetusti Helsingistä, jossa myyntipaikkojenkin hinnat ovat korkeita.

Helsingin Töölöntorilla kalleimmasta kuusesta saa pulittaa 120 euroa.

Ylen vertailussa halvimmalla kuusen sai Kuopiosta, jossa joulupuu maksoi 15 euroa.

Miljoona viljelykuusta

Suomalaisiin kotitalouksiin hankitaan vuosittain noin 1,5 miljoonaa joulukuusta. Niistä reilu miljoona on kotimaisia viljelykuusia. Noin 150 000 tuodaan ulkomailta, lähinnä Tanskasta. Loput haetaan omista metsistä.

Joulupuuseuran puheenjohtajan **Juha Ruuskan** mukaan kotimaisten viljelykuusten kaupan arvo on noin 30–40 miljoonaa euroa. Hänen mukaansa kuusikauppa on käynyt tänä vuonna tasaisesti. Lauha keli on vaikuttanut siten, ettei suurta ryntäystä ole tullut tiettynä päivänä.

”Jos tiedossa olisi pakkasia, ostajat varautuisivat etukäteen. Nyt kuusta ei tarvitse sulatella, vaan sen voi ottaa heti sisään”, hän toteaa.

Tämän vuoden ilmiönä Ruuska mainitsee pienet pöytäkuuset, jotka ovat tehneet hyvin kauppansa. Jos ei haluta isoa kuusta, pikkukuusi tuo kuitenkin joulun tunnelmaa kotiin.

SUVI NIEMI

PEKKA FALI

Matti Ylilehto on myynyt jo monena vuonna Martti Luikun kuusia Oulun kauppatorilla. Asiakkaat ovat tulleet tutuiksi.

Juhani Väänänen (oik.) valitsi joulukuusen Jarmo Tikkasen valikoimasta.

> Tuuhea, kapea, 240 senttiä pitkä kuusi on kysytyin.
>
> JARMO TIKKANEN

Lakeuden ja Ilmajoen yhdistykset yhteen

Eteläpohjalaiset metsänhoitoyhdistykset Lakeus ja Ilmajoki fuusioituvat ensi vuoden alussa. Uuden yhdistyksen nimenä säilyy Lakeus.

Nykyinen Lakeuden yhdistys on toiminut Jalasjärven, Jurvan, Kauhajoen ja Teuvan alueella. Uudella yhdistyksellä on 5 400 jäsentä, jotka omistavat yhteensä 162 000 hehtaaria metsää.

”Toimistot löytyvät jatkossakin jokaiselta paikkakunnalta”, yhdistykset lupaavat tiedotteessaan.

”Yhdistymisen tarkoituksena on kehittää Ilmajoen ja Lakeuden metsänomistajien palveluja, mukauttaa niitä tulevaisuuden tarpeita vastaaviksi ja tarjota palveluja kilpailukykyisesti ja kustannustehokkaasti. Suuremmalla yhdistyksellä on paremmat mahdollisuudet tarjota entistä monipuolisempia palveluja metsänomistajille. Myös edunvalvontaan saadaan vahvuutta yhdistyksen kasvaessa”, ne perustelevat fuusiota.

Uuden metsänhoitoyhdistys Lakeuden palveluksessa tulee olemaan 19 toimihenkilöä, parikymmentä metsuria ja kolmisenkymmentä urakoitsijaa puunkorjuussa, kaukokuljetuksessa, maanmuokkauksessa sekä tie- ja ojapalveluissa.

Yhteensä Lakeus työllistää alueellaan noin 70 henkilötyövuoden verran metsäalan ammattilaisia.

HANNA LENSU

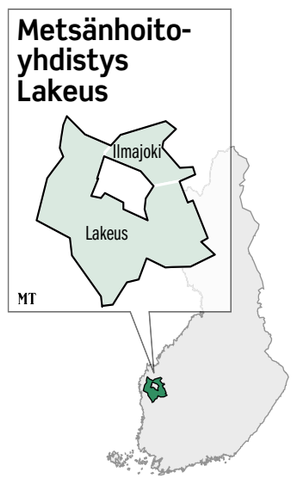

Harri Laurikka Bioenergian johtoon

Bioenergia ry:n uudeksi toimitusjohtajaksi on valittu ympäristöneuvos, tekniikan tohtori **Harri Laurikka**, 45. Hän toimi Suomen pääneuvottelijana Pariisin ilmastokokouksessa.

Ympäristöministeriössä työskennellyt Laurikka on ollut ilmastoneuvotteluissa Suomen valtuuskunnissa asiantuntijana erityisesti päästöjen vähentämistä ja markkinapohjaisia mekanismeja koskevissa kysymyksissä.

Aiemmin Laurikka on työskennellyt energiatalouden ja ilmastopolitiikan tutkijana sekä konsulttina energia-alalla.

”Bioenergia on keskeisessä roolissa hallitusohjelmassa ja Suomen energia- ja ilmastostrategiassa. Suomella on alalla erittäin vahvaa osaamista. Juuri solmittu Pariisin ilmastosopimus vahvistaa bioenergian asemaa maailmanlaajuisesti. On tärkeää, että Suomessa käydään läpi tähän liittyvät mahdollisuudet ja tartutaan niihin”, Laurikka toteaa.

Harri Laurikka

Bioenergia ry perustettiin 2011, kun FINBIO Suomen Bioenergiayhdistys, Puuenergia, Pellettienergiayhdistys ja Turveteollisuusliitto yhdistyivät.

KATJA LAMMINEN